

právním posouzení věci neposoudil správně doznání žalobce a jeho dopis ze dne 25. července 1921, z nichž jde na jevo, že žalobce své podíly na sporných pozemcích prodal ústní smlouvou manželce žalovaného a že tato je právoplatnou majitelkou těchto podílů. Neodpovídá tedy knihovní stav ohledně spoluvlastnictví žalobce stavu skutečnému, žalobci známému, ba přímo jím samým vyvolanému tím, že vlastnictví svých podílů na manželku žalovaného mimoknihovně převedl. Dle shora řečeného doznal žalobce mimosoudně i soudně, že vlastnictví na sporných podílech mu již nepatří, tak že ani na důvěru v pozemkové knihy nemůže se odvolávat. Okolnost, že převod na manželku žalovaného se stal dosud jen ústně, na věci ničeho nemění (§ 883 obč. zák., § 22 kn. zák.) a jest toliko otázkou času, by knihovní pořádek byl zaveden (§ 3 zák. ze dne 23. května 1883, čís. 82 ř. zák.). Ustanovení Šu 431 obč. zák. může mít význam jen potud, pokud při nesouhlasu knihovních poměrů vlastnických se skutečným vlastnictvím naturálním jest tu důvěra knihovního vlastníka. Proto není žalobce dle skutečného stavu věci oprávněn ku žalobě na zrušení spoluvlastnictví.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, nelze upřít oprávnění. Okolnost, že žalobce ústní smlouvou prodal manželce žalovaného svou polovici sporných pozemků, a též v držení jí odevzdal, jest pro rozhodnutí této rozepře nerozhodnou, neboť náhled, že může žalobu o zrušení společenství k nemovitosti podat pouze společník, který jest ve skutečném jejím spoludržení, nemá v zákoně opory. Oprávnění ke sporu poskytuje pouze vlastnictví knihovní (§ 431 obč. zák.). Dle Šu 825 obč. zák. jest spoluvlastnictví na otázce tělesného spoludržení neodvislo a dle Šu 830 obč. zák. jest oprávněn každý spolumajitel naléhati na zrušení společenství, ať už používá jako úplný knihovní vlastník svého podílu (§ 829 obč. zák.) čili nic, ať již držbu a správu, příslušející dle Šu 833 obč. zák. všem společníkům společně věci, skutečně vykonává čili nic. Podmínkou jest pouze vlastnictví knihovní. Jest tudíž lhostejno, zda v tomto případě žalobce svou polovici společných nemovitostí Marii S-ové toliko prodal, či zda jí je též v užívání a držení odevzdal, rozhodným je pouze, že on dosud jako knihovní vlastník, jak nesporno, zapsán jest, čímž jeho aktivní legitimace k žalobě je dána. Neposoudil tudíž odvolací soud po právnické stránce tento případ správně a bylo proto dovolání vyhověti a obnoviti rozsudek prvního soudu.

Čís. 2322.

Kdo povinen je dodati věc určitého druhu, oceněnou určitým penízem, jest, poklesla-li mezi tím cena věci ujednaného druhu, povinen dodati věc takové jakosti, jakou v době plnění lze obdržeti za peníz, na který bylo plnění v čase smlouvy oceněno.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Rv I 940/22.)

Kupuje v květnu 1919 od žalobců vilu zavázal se žalovaný, že dodá jim brilantový prsten s briliantem ve váze 1 karatu a v ceně 3.000 Kč. Ježto žalovaný závazku tomu nedostál, domáhali se žalobci v roce 1922 dodání prstenu žalobou, již p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, vzav za prokázáno, že prsten nebyl částí kupní ceny, nýbrž že šlo o slib darovací, při čemž nebylo dbáno formy notářského spisu. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl, zjistiv, že prsten byl součástí kupní ceny a vyvodiv povinnost žalovaného z předpisu Šu 1062 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D u v o d y:

Žalovaný byl uznán povinným, aby žalobcům dodal prsten s briliantem ve váze 1 karatu v ceně 3000 Kč. Poklesla-li cena briliantu od r. 1919, dodá žalovaný nicméně prsten s briliantem 1 karat vážícím, ale, má-li mít cenu 3000 Kč, bude jeho starostí, aby měl takovou kvalitu a čistotu, by cena jeho nicméně se rovnala 3000 Kč. Tím nebude žalovaný nikterak zkrácen, ani žalobci nebudou obohaceni, neboť dodá předmět téže ceny, jaká byla ujednána. O nějakém víceplnění nelze mluvit, tím méně pak o nějakém rozporu se spisy, neboť žalovaný odsouzen k plnění, o jaké žalováno, s vyloučením vlastností, které nebyly prokázány.

Čís. 2323.

Přemrštěnost ceny, za niž obchodník zboží koupil, není důvodem zrušení smlouvy.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Rv I 994 22.)

Žalující firma koupila v březnu 1920 od žalované sud šřavelové soli po 60 Kč za 1 kg a v dubnu 1920 sud šřavelové kyseliny po 75 Kč za 1 kg. Kupní cena byla zaplacená. Žalobu o zrušení smlouvy pro přemrštěnost kupní ceny a o vrácení kupní ceny o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto d u v o d u: Názor prvního soudu, že žalobkyni nebylo neznámo, že obchody se žalovanou měly ráz předražování, jest korespondencí stran úplně potvrzen. Z lístku žalované na žalobkyni ze dne 12. prosince 1919, 30. ledna a 24. února 1920 a z dopisu ze dne 10. dubna 1920 plyne, že bylo žalobkyni oznámeno zvýšení cen soli šřavelové z 15 až na 60 Kč, a kyseliny šřavelové z 26 Kč až na 75 Kč. Nicméně objednala dne 8. března 1920 sůl šřavelovou po 60 Kč za 1 kg, a 12. dubna 1920 kyselinu šřavelovou po 75 Kč za 1 kg. Sůl šřavelovou zaplatila teprve v dubnu 1920. Ačkoliv žalobkyně v dopisech ze dne 28. května a 31. května 1920 uplatňovala, že cena zboží jest lichvářská, zaplatila dle dopisu ze dne 19. června 1920 po zažalování i kyselinu šřavelovou. Právem usoudila první stolice z toho, že žalobkyni bylo oznámeno trojnásobné až čtyřnásobné zvýšení původních cen, a že jí jako obchodníci s chemikáliemi musely býti známy poměry tržní a ceny, za jaké zboží přijde, poněvadž s cenami těmito musila při koupi a prodeji počítati, že, i kdyby cena zboží byla bývala lichvářská,